

اهمیت تدریس زبان انگلیسی و آلمانی در مدارس

حامد نیک پی

معلم ریاضی شهرستان محمودآباد-مازندران
دکتر ریاضی از دانشگاه خوارزمی تهران
فوق دکتر ریاضی از دانشگاه مونستر Muenster آلمان
کارشناسی ارشد علوم سیاسی- روابط بین الملل از دانشگاه مازندران

hamednikpey@yahoo.com

۰۹۱۲۸۰۱۲۶۹۹

ساختار آموزشی یک کشور نقش بسزایی در استقلال و موفقیت آن کشور در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی را دارا می‌باشد. هر اندازه ساختار آموزشی یک کشور از رویکردهای نوین و محتوای درسی و علمی غنی‌تر بهره‌مند باشد مردمان آن کشور از نظر علمی، آموزشی و فرهنگی در جایگاه بالاتری در جهان قرار خواهند گرفت. بنابراین در سیستم آموزشی ایران به خصوص مدارس می باید تلاش کرد که درس‌هایی را به دانش‌آموزان آموزش داد تا سطح علمی فرهنگی و عملیاتی آنها افزایش یابد. در این راستا آموزش زبانهای خارجی به دانش‌آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است دانستن زبانهای خارجی در مدارس ایران باعث گستردگی ارتباط افراد با دنیای بین‌الملل خواهد گردید. بعنوان مثال، با توجه به اینکه زبان قرآن عربی می باشد و اینکه کشورهای همسایه ایران عرب میباشند بنابراین برای درک بهتر قرآن و همچنین تعامل بیشتر اجتماعی و فرهنگی با این کشورها موجب گشته است تا زبان عربی در مدارس ایران تدریس گردد.

زبانهای بین‌المللی از جمله زبان انگلیسی موجب گسترش ارتباطات بین‌المللی می گردد که با توجه به اینکه زبان علمی و جهانی حال حاضر دنیا انگلیسی میباشد، تدریس زبان انگلیسی در مدارس ایران از درجه اهمیت بالایی برخوردار می باشد.

از طرفی با توجه به فرمایشات مقام معظم رهبری بر فراگیری دیگر زبان های خارجی که فرموده بودند مدارس ایران می باید از انحصار زبان انگلیسی خارج شوند می‌توان یکی از زبانهای خارجی از جمله آلمانی، فرانسوی، روسی و چینی را در نظام آموزشی ایران تدریس نمود

در این راستا اثبات خواهیم کرد که زبان انگلیسی می باید از کلاس سوم یا چهارم ابتدایی تدریس گردد و در ادامه نشان خواهیم داد که زبان آلمانی به عنوان تنها کاندید زبان سوم در سیستم آموزشی ایران، می تواند از کلاس دهم در مدارس ایران تدریس گردد.

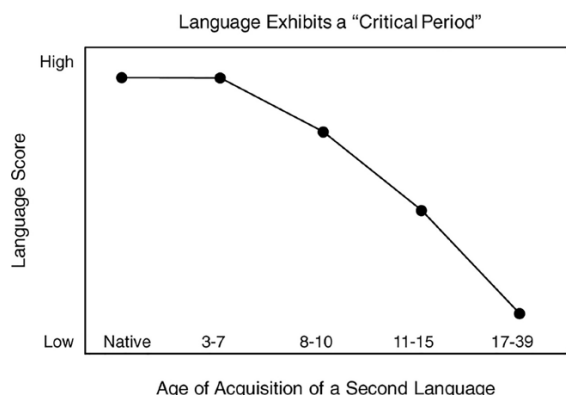
تدریس زبان انگلیسی از سوم یا چهارم ابتدایی :

با توجه به اینکه زبان انگلیسی به عنوان زبان رایج ارتباطی بین کشورهای دنیا از نظر علمی و اجتماعی مورد استفاده قرار می گیرد، تدریس زبان انگلیسی در سیستم آموزشی ایران از کلاس هفتم تدریس گردد. اهمیت یادگیری زبان انگلیسی سبب گردیده است که بیشتر خانواده‌ها، بخصوص خانواده‌های ساکن در شهرها، با توجه به توان مالی و یا میزان دسترسی به موسسات زبان انگلیسی تلاش نمایند که از دوران ابتدایی و یا حتی پیش دبستانی فرزندان خود را جهت فراگیری زبان انگلیسی به موسسات آموزش زبان انگلیسی بفرستند.

در این راستا بیان این نکات از اهمیت بالایی برخوردار می باشد:

- خانواده ها با فرستادن فرزندانشان به کلاسهای زبان انگلیسی در موسسات، باعث صرف هزینه مالی بر خانواده ها می گردد
- حضور دانش آموزان در موسسات زبان در بعدازظهرها، باعث از دادن وقت آموزشی نسبت به انجام تکالیف مدرسه میگردد
- عدم توانایی مالی و یا عدم دسترسی خانواده‌ها به موسسات آموزش زبان انگلیسی، بخصوص در روستاها، باعث برمیگردد که عده زیادی از دانش‌آموزان از رقابت در آموزش زبان انگلیسی بی‌بهره گردد که در ادامه موجب می گردد که این دسته از دانش آموزان نسبت به دیگر دانش آموزان شرکت کننده در موسسات زبان، در تست زبان انگلیسی در کنکور سراسری درصد کمتری را کسب نمایند که یک نوع تبعیض آموزشی محسوب می گردد.
- با توجه به اینکه تدریس زبان در مدارس ایران از کلاس هفتم شروع می‌گردد، متأسفانه دانش‌آموزان ایرانی فرصت کافی برای تسلط به زبان انگلیسی را نخواهند داشت؛ که در صورت ادامه تحصیل دانش آموزان در سطوح بالاتر دانشگاهی، لزوم تسلط به زبان انگلیسی را بطور بارزتری برای آنان آشکار خواهد گردید. در این صورت دانشجویان و پژوهشگران برای ادامه ارتباطات علمی و پژوهشی خود مجبور به صرف وقت برای آموزش زبان انگلیسی می گردد که باعث هزینه‌های مالی و زمانی مضاعفی برای دانشجویان و پژوهشگران می گردد. به نوعی میتوان گفت که با اختصاص دادن وقت این دسته از افراد برای یادگیری زبان انگلیسی، یک نوع دوباره کاری در آموزش زبان انگلیسی در سیستم آموزشی ایران میباشد که باعث ضررهای هنگفت مالی، زمانی و آموزشی به کشور میگردد.

اندیشمندان در حوزه یادگیری زبان، نظریه دوره حیاتی Critical Period را مطرح مینمایند. این نظریه بیان می‌دارد که یک کودک با توجه به اینکه در سنین ۸-۱۰ سالگی به گرامر زبان مادری و همچنین در زمینه نوشتن تسلط پیدا می‌کند، این سنین بهترین زمان برای یادگیری زبان دوم میباشد. (Hamidi, najafi, 2012:2)

در بیشتر کشورهای اروپایی یادگیری زبان خارجی تا قبل از ۱۰ سالگی صورت می‌گیرد. در کشورهای از جمله آلمان، فنلاند، سوئیس، لهستان، پرتغال زبان انگلیسی بین حدود سنی ۸ تا ۱۰ سالگی در مدارس این تدریس می‌گردد، و حتی کشورهای از جمله سوئد، نروژ، فرانسه، ایتالیا و ترکیه از سن ۷ سالگی زبان خارجی را به دانش آموزان خود آموزش میدهند (Eurydice 2017: 2)، و در ژاپن از سال ۲۰۱۱ زبان انگلیسی از پایه چهارم ابتدایی در مدارس تدریس می‌گردد. (Ng 2016:215)

بنابراین با توجه به نظریه علمی "دوره حیاتی" و تاکید بر شروع تدریس زبان خارجی در سنین ۸-۱۰ برای یادگیری زبان دوم، می‌باید زبان انگلیسی از کلاس سوم یا چهارم ابتدایی بصورت مدرن و پیشرفته در نظام آموزشی ایران تدریس گردد تا در پایان کلاس نهم دانش آموزان بتوانند به فهم و بیان زبان انگلیسی مسلط گردند. در ادامه، از دهم در مدارس ایران زبان انگلیسی بصورت محاوره به دانش آموزان تدریس گردد تا با پایان یافتن دیپلم، دانش آموزان ایرانی به زبان انگلیسی تسلط پیدا نمایند. از طرفی با تدریس زبان انگلیسی از کلاس سوم یا چهارم ابتدایی در نظام آموزشی ایران باعث خواهد گردید هر گونه تبعیض آموزشی در این رابطه از بین خواهد رفت و تمامی و اینکه موجب هزینه اضافی مالی و زمانی دانش آموزان ایران بطور مساوی و هماهنگ زبان انگلیسی را بیاموزند، به دانش آموزان و خانواده های آنان نگردد.

در صورت اجرای این طرح، هر یک از افرادی از مدارس ایران فارغ التحصیل می‌گردند، به زبان انگلیسی تسلط کافی دارا خواهند بود که هم باعث کاهش هزینه های مالی و زمانی خانواده ها و دانش آموزان خواهد شد و هم اینکه دانش آموزان، دانشجویان و پژوهشگران ایرانی براحتی میتوانند ارتباطات علمی و پژوهشی با اندیشمندان و پژوهشگران بین المللی برقرار نمایند. با تسلط افراد به زبان انگلیسی باعث افزایش میزان ارتباطات تجاری و اقتصادی ایرانیان با صاحبان صنایع و اندیشمندان اقتصادی دیگر کشورها نیز خواهد گردید که بطور حتم کمک شایانی به استقلال و خودکفایی ایران در حیطه های اقتصادی، تجاری و آموزشی را نیز در بر خواهد داشت.

- با تدریس زبان انگلیسی در کلاس سوم یا چهارم ابتدایی به اهداف زیر دست پیدا خواهیم نمود:
- استفاده از متدهای نوین علمی از جمله نظریه دوره حیاتی Critical Period در یادگیری زبان انگلیسی در سنین دوران حیاتی ۸-۱۰ سالگی
  - کاهش هزینه های خانواده ها در فرستادن دانش آموزان به موسسات آموزش زبان انگلیسی
  - جلوگیری از بهدر رفتن وقت دانش آموزان در موسسات زبان انگلیسی
  - سیستماتیک شدن و هماهنگ شدن یادگیری زبان انگلیسی از کلاس سوم یا چهارم ابتدایی برای تمامی دانش آموزان ایران
  - تسلط تمام دانش آموزان به زبان انگلیسی تا پایان دبیرستان
  - جلوگیری از تبعیض در یادگیری زبان انگلیسی بین دانش آموزان نقاط مختلف ایران
  - ارتباط بیشتر دانشجویان و پژوهشگران ایرانی با اندیشمندان، پژوهشگران و دانشمندان سایر نقاط جهان
  - افزایش ارتباطات متخصصین، تجار و اقتصاددانان ایرانی با صاحبان صنایع، تجار و اقتصاددانان دیگر کشورها
  - ایجاد نظام آموزشی در سطح جهانی با رویکردهای نوین و کارآمد

تدریس زبان آلمانی در دبیرستان :

ایران تمایل دارد جایگاه خود را به عنوان یک کشور صلح آمیز در خاورمیانه حفظ کند نفوذ خود را در این منطقه تقویت باشد و همچنین سرمایه گذاری خارجی را در بخش اقتصادی جذب نماید. با توجه به اهمیت حوزه های اقتصادی در خودکفایی کشورها در سطح ملی و جهانی، ایرانی باید تلاش جدی و موثری در توسعه زیر ساختارهای اقتصادی و صنعتی انجام دهد. این تلاش ها باعث تقویت اقتصاد ملی و خودباوری در حوزه های مختلف سیاسی، امنیتی، اقتصادی و آموزشی در سطح منطقه ای و جهانی را برای ایران موجب خواهد گردید.

ایران با استفاده از متخصصین علمی و دانشگاهی خود در حوزه های مختلف کشاورزی صنعتی ماشین سازی و انرژی و با همکاری کشورهای پیشرو در این زمینه ها از جمله آلمان، می تواند زیرساختارهای لازم برای تولید کالاهای اساسی و باکیفیت در حوزه های مختلف بازارهای داخلی و منطقه ای را توسعه بخشد. برای صورت بخشیدن به این امر مهم، ایران می تواند در زمینه های مختلف علمی، اقتصادی و تجاری، تعاملات گسترده ای با آلمان برقرار نماید تا زیر ساختارهای اقتصادی کشور را توسعه و گسترش دهد که این خود باعث تاثیر بسیار زیادی در خودکفایی ایران خواهد داشت. توسعه همکاری های گسترده با آلمان باعث به وجود آمدن اقتصاد امن و پویا در ایران خواهد شد که این موجب خواهد گردید که کشورهای دیگر دنیا و بخصوص کشورهای اروپایی ترغیب گردند در بخش های مختلف اقتصادی در ایران سرمایه گذاری داشته باشند که ادامه مستمر این همکاری تاثیر بسیار زیادی در نزدیکی سیاسی و اقتصادی بین ایران و اتحادیه اروپا را در بر خواهد داشت.

اتحادیه اروپا از نظر موقعیت سیاسی، امنیتی و اقتصادی در سطح جهانی و بین المللی از جایگاه ویژه ای برخوردار است. آلمان به عنوان کشور مدرن صنعتی و برخوردار از زیرساخت های اقتصادی مطمئن، نقش بسیار تاثیرگذاری در سیاست های کلان اتحادیه اروپا دارد. تأثیرگذاری اقتصاد و صنعت آلمان بر اقتصاد اروپا و جهان، موجب بقدرت رسیدن آلمان به عنوان یک کشور تاثیر گذار در تصمیم گیری های جهانی گردیده است. چه بسا ۱+ در اصطلاح 1+5 کشورهای صنعتی دنیا، متعلق به آلمان باشد.

به موجب پیمان ماستریخت، آلمان از از کشورهای مؤسس اتحادیه اروپایی و امروزه گرداننده اصلی امور این اتحادیه است، و اینکه مقر بانک مرکزی اتحادیه اروپا، مجری به جریان افتادن یورو، در شهر فرانکفورت آلمان میباشد. تمامی این نکات بیان شده نشان دهنده قدرت عملیاتی آلمان در حیطه های سیاسی و اقتصادی در سطح منطقه ی و جهانی میباشد.

در سالهای کنونی، بخصوص پس از برجام، ایران و آلمان به دنبال تقویت و توسعه مناسبات خود تلاش بسیار زیادی انجام داده اند حضور مقامات و هیات های مختلف سیاسی، اقتصادی و تجاری آلمان در ایران بیانگر رویکرد آلمان برای توسعه روابط با ایران میباشد. دولت های عضو اتحادیه اروپا در رابطه با ایران ترجیح می دهند آلمان گام اول را بردارد تا آنها بدان استناد نمایند، زیرا آنها به شناخت آلمان از ایران اعتماد دارند (رحمانی، ۱۳۸۴: ۱۴۴). گسترش و توسعه مستمر روابط ایران با آلمان در زمینه های سیاسی، اقتصادی، علمی و فرهنگی باعث گسترش روابط ایران و اتحادیه اروپا در تمامی حوزه ها خواهد گردید این می تواند باعث بالا رفتن حیطه عملیاتی ایران در منطقه و افزایش جایگاه سیاسی و اقتصادی ایران در نظام بین الملل گردد (اطاعت، ۱۳۹۲: ۱۷۱).

کشورهای آلمان، سوئیس و اتریش اشتراکات زبانی و فرهنگی و نژادی بسیار زیادی بین آنها موجود میباشد که این موجب نزدیکی گرایش های سیاسی و اقتصادی کشورهای اتریش و سوئیس به آلمان میگردد. و بدین جهت این منطقه را DACH-Region می نامند که حروف اختصاری آن عبارتند از D=Deutschland، A=Austria و CH=Confoederatio Helvetica نام لاتین سوئیس می باشد (Thill 2014).

کشورهای اتریش و سوئیس دارای تبادلات اقتصادی و فرهنگی بسیار زیادی با ایران دارا میباشدند. که از جمله می توان به چشم انداز انتقال گاز ایران به این کشورها اشاره کرد. کشور اتریش از سال ۱۹۹۵ به عضویت اتحادیه اروپا شده است که با توجه به ساختار های قوی فرهنگی و اجتماعی از مناسبات بالایی با دیگر کشورهای اتحادیه اروپا برخوردار میباشد. کشور سوئیس نیز از روابط نزدیکی با شورای همکاری اتحادیه اروپا برخوردار می باشد. بر اساس تاکید و تجدید روکرد دوجانبه سوئیس تلاش درد تا یک رابطه تنظیم شده با اتحادیه اروپا را بر اساس مشارکت اجتماعی شرکت اجازه دهد تا زمینه توسعه فراهم نماید (FADF:15)

در سیاست خارجی کشورهای اتریش و سوئیس، بیطرفی و یا عدم دخالت در مسائل و بحرانهای بین المللی نشان از رویکرد ملی آن کشورها در سطح بین الملل می باشد (FADF:6 Meyer 2007:11) و چه بسا کشورهای آلمان، سوئیس و اتریش در مورد مسائل داخلی ایران رویکرد بیطرفی و یا عدم دخالت اتخاذ مینمایند، که این خود باعث گردیده است روابط اقتصادی و سیاسی ایران با این کشورها از کشمکش کمتری برخوردار گردد.

آلمان، اتریش و سوئیس در مرکز اروپا قرار دارند و به عنوان پلی بین شمال و جنوب اروپا عمل میکنند، و بیشتر از سایر کشورهای عضو در اتحادیه اروپا، با یکدیگر در هم آمیخته می باشند. با توجه به پیشرفت های اقتصادی، علمی، فرهنگی و اجتماعی آلمان، اتریش و سوئیس در سطح جهانی، موجب گردیده است دیگر کشورهای اروپایی روابط خود را با این کشورها در جهت ارتقای کیفیت اقتصادی و آموزشی خود گسترش دهند. بنابراین با توجه به جایگاه آلمان، اتریش و سوئیس در اروپا و از طرفی با توجه به رویکرد بیطرفی و یا عدم دخالت این کشورها در سیاست های کلان ایران، دولت ایران می باید تلاش جدی در جهت افزایش حجم معاملات تجاری، اقتصادی و روابط علمی و فرهنگی با کشورهای آلمان، اتریش و سوئیس انجام دهد.

گسترش همکاریهای فرهنگی و آموزشی ایران با آلمان، اتریش و سوئیس موجب افزایش همکاریهای سیاسی و اقتصادی ایران و آلمان خواهد گردید که با توجه به جایگاه تاثیر گذار آلمان بر اتحادیه اروپا، گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اتحادیه اروپا را در پی خواهد داشت؛ که در ادامه با توجه به تاثیر گذاری آلمان و اتحادیه اروپا در نظام بین الملل باعث افزایش قدرت سیاسی و اقتصادی ایران در منطقه و جهان خواهد گردید.

یکی از راه های توسعه روابط ایران با کشورهای آلمان، اتریش و سوئیس در زمینه آموزشی میباشد. در این راستا، تدریس زبان آلمانی در مدارس ایران، تاثیر بسیار زیادی بر گسترش روابط ایران و آلمان، سوئیس و اتریش ایجاد خواهد گردید.

با توجه به فرمایشات مقام معظم رهبری بر اینکه انحصار زبان انگلیسی از مدارس ایران میباشد برداشته شود، می توان یکی دیگر از زبان های خارجی از جمله آلمانی، فرانسوی، روسی و چینی را بعنوان زبان سوم خارجی در نظام آموزشی ایران تدریس نمود. لازم بذکر زبان است فرانسه به زبان روم باستان نزدیک است و زبان روسی و چینی از رسم الخط و قوانین گرامری متفاوت از زبان انگلیسی پیروی مینمایند که مشکل در فهم این زبان ها باعث زمانبر بودن یادگیری این زبانها میگردد که در دوران دبیرستان امکان پذیر نمیشود.

از نظر زبان شناسی، زبان های آلمانی و انگلیسی از نظر لغوی، گرامری و ساختاری هم خانواده می باشند (Chapter 13، 2008، Momma) که حدود 30% کلمات آلمانی و انگلیسی شبیه همدیگر می باشند و از یک ریشه نشات میگیرد (listenandlearn.com)

بنابراین با توجه به هم خانواده بودن زبان های آلمانی و انگلیسی و همچنین با توجه به اینکه دانش آموزان ایرانی تا کلاس دهم به زبان انگلیسی آشنایی کافی خواهند داشت، سبب میگردد آموزش و فهم زبان آلمانی برای دانش آموزان ایران بسیار ساده تر و آسانتر از زبان های دیگر گردد.

از طرفی، با توجه به نزدیکی تاریخی، فرهنگی و اجتماعی ایران با آلمان و همچنین حجم بالای مراودات اقتصادی، تجاری و علمی با آلمان موجب میگردد تدریس زبان آلمانی در مدارس ایران از درجه اهمیت بالاتری برخوردار گردد. بنابراین این نتیجه گیری را میتوان داشت که زبان آلمانی بعنوان تنها کاندید برای تدریس زبان خارجی سوم در مدارس ایران تلقی می گردد.

بنابراین با توجه به فرمایشات رهبری بر تدریس زبان های بین المللی در مدارس ایران و حذف انحصار زبان انگلیسی از سیستم آموزشی ایران، و همچنین با توجه به اهمیت ارتقای سطح سیستم آموزشی ایران در مقیاس جهانی، میتوان زبان انگلیسی را در در سیستم آموزشی ایران از کلاس سوم یا چهارم ابتدایی تدریس نمود، و در ادامه از کلاس دهم زبان آلمانی را در مدارس ایران تدریس نمود.

لازم به ذکر میباشد با توجه به ای زبان های انگلیسی و آلمان هم خانواده میباشد و به نوعی زبان آلمانی مادر زبان انگلیسی میباشد، تدریس زبان انگلیسی از کلاس سوم یا چهارم ابتدایی کمک شایانی به فهم زبان آلمان از کلاس دهم را برای دانش آموزان ایفا خواهد نمود.

انجام این طرح در سیستم آموزشی ایران، موجب یادگیری زبان های انگلیسی و آلمانی که از زبان های بین المللی و علمی دنیا هستند خواهد گردید، که این باعث خواهد گردید تا دانش آموزان ایرانی از سطح آموزشی بسیار بالایی در جهان برخوردار گردند. از طرفی با تدریس زبان آلمانی در سیستم آموزشی ایران موجب افزایش مراودات آموزشی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی ایران با کشورهای آلمان، سوئیس و اتریش را موجب خواهد گردید، که با توجه به جایگاه بالای سیاسی و اقتصادی آلمان در اتحادیه اروپا و نظام بین الملل، موجب افزایش جایگاه سیاسی و اقتصادی ایران در منطقه و جهان خواهد گردید.

مراجع:

- رحمانی، علی. (۱۳۸۴) آلمان: منافع ملی و امنیت جمهوری اسلامی ایران، تهران: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران
- اطاعت، جواد؛ رضایی، مسعود (۱۳۹۱) بررسی تحلیلی تحولات ارتباطات سیاسی و اقتصادی ایران با آلمان، فصلنامه تخصصی علوم سیاسی شماره (۲۰)، ۱۹۲-۱۶۳

- Eurydice (2012): Key Data on Teaching Languages at School in Europe. 2017 Edition. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3b929832-3f61-11e7-a08e-01aa75ed71a1>

- FADF 'Federal department of foreign affairs of Swis, ' https://www.eda.admin.ch/dam/eda/en/documents/publications/SchweizerischeAussenpolitik/Aussenpolitische-Strategie_EN.pdf
- Hamidi, Hadi. Sarem 'Saeid Najafi. 2012. A Critical Look at the Available Literature on the Appropriate Time to Start Approaching a Second Foreign Language, Advances in English Linguistics (AEL) Vol. 1 'No.(3)79-76 '.
- Legutke 'M. K.; Müller-Hartmann 'A. & Schocker-v. Ditfurth 'M. (2009): Teaching English in the Primary School. Stuttgart: Klett.
- Meyer, Berthold. (2007) 'Austria Between Felt Permanent Neutrality and Practised European Engagement 'PRIF- Research Paper I/10. Frankfurt am Main: HFSK.
- Momma 'Haruko. Matto 'Michael. (2008) 'Companion to the History of the English Language. Wiley-Blackwell.
- Ng 'Patrick Chin (2016) Primary school English reform in Japan policies progress and challenges 'Current Issues in Language Planning 'v17 n2 p215-225
- Thill 'Katharina. Venegas, Barbara Covarrubias. Groblschegg 'Sabine. (2014), HR roles and activities. Empirical results from the DACH region and implications for a future development of the HR profession 'International Journal of Business and Management Vol. II (4)109-97 '.
- <https://www.listenandlearn.org/blog/language-family-learning-english/>
- <https://www.uni-flensburg.de/pecc/primary-english-language-teaching/>

حامد نیک پی